

PARADIGME DE PROGRAMARE

Curs 8

Tipuri definite de utilizator. Polimorfism. Clase în Haskell.

1

Tipuri definite de utilizator – Cuprins

- Construcția `type`
- Construcția `newtype`
- Tipuri enumerate
- Tipuri înregistrare
- Tipuri recursive
- Tipuri parametrizate

2

2

Construcția `type`

- Se folosește pentru a crea **sinonime de tip**, în scop de:
 - **Documentare**: este mai clar ce face o variabilă de tip `Age` decât o variabilă de tip `Int`
 - **Concizie**: este mai scurt (și mai clar) `Name` decât `(String, String)`

Exemple

```
type Age = Int
type Name = (String,String)
names :: [Name]
names = [("Frederic", "Chopin"), ("Antonio", "Vivaldi"), ("Maurice", "Ravel")]
```

3

3

Tipuri definite de utilizator – Cuprins

- Construcția `type`
- Construcția `newtype`
- Tipuri enumerate
- Tipuri înregistrare
- Tipuri recursive
- Tipuri parametrizate

4

4

Construcția **newtype**

- Se folosește pentru a crea **tipuri noi** (definite de utilizator) folosind **un singur constructor cu un singur parametru**
- Mai **eficient** decât **data**:
 - Pentru valorile tipurilor definite cu **data** trebuie să se facă pattern match pe constructori și apoi să se acceseze valorile închise în aceștia
 - Pentru valorile tipurilor definite cu **newtype**, existând un singur constructor, acesta este șters încă din faza de compilare, și înlocuit cu valoarea închisă în el (care se știe ce tip are)
- Util pentru a defini apoi operații pe tipul respectiv

Exemplu

```
newtype Person = Person (Name, Age) deriving Show
fc :: Person
fc = Person ("Frederic", "Chopin"), 209
```

5

5

Tipuri definite de utilizator – Cuprins

- Construcția type
- Construcția newtype
- **Tipuri enumerate**
- Tipuri înregistrare
- Tipuri recursive
- Tipuri parametrizate

6

6

Tipuri Enumerate

- Numite și tipuri sumă (| face suma/reuniunea valorilor tipului)
- Enumeră toate valorile tipului, sub forma **data** Constip = Val₁ | Val₂ | ... | Val_n

Exemple

```
data Dice = S1 | S2 | S3 | S4 | S5 | S6
```

```
*Main> :i Bool
```

```
data Bool = False | True      -- Defined in `GHC.Types'
```

7

7

Tipuri definite de utilizator – Cuprins

- Construcția type
- Construcția newtype
- Tipuri enumerate
- **Tipuri înregistrare**
- Tipuri recursive
- Tipuri parametrizate

8

8

Tipuri înregistrare

- Numite și tipuri produs: o valoare a tipului se obține prin combinarea unor valori de alte tipuri, sub forma

```
data ConsTip = Cons {câmp1 :: tip1, ... câmpn :: tipn}
care este o variantă cu funcții selector pentru definiția
data ConsTip = Cons tip1 ... tipn
```

- Au un corespondent în majoritatea limbajelor de programare (ex: struct în C++)

Exemplu

```
data Person2 = Person2 {name :: Name, age :: Age}
fc2 :: Person2
fc2 = Person2 ("Frederic", "Chopin") 209
composer = name fc2
```

9

9

Tipuri definite de utilizator – Cuprins

- Construcția type
- Construcția newtype
- Tipuri enumerare
- Tipuri înregistrare
- Tipuri recursive
- Tipuri parametrizate

10

10

Tipuri recursive

- Tipuri pentru care specificăm și cel puțin un constructor intern
- ```
data ConsTip = .. | Consi .. ConsTip .. | ..
```

### Exemple

```
data Natural = Zero | Succ Natural deriving Show
data IntList = Nil | Cons Int IntList deriving Show
```

11

11

Tipuri definite de utilizator – Cuprins

- Construcția type
- Construcția newtype
- Tipuri enumerare
- Tipuri înregistrare
- Tipuri recursive
- Tipuri parametrizate

12

12

Tipuri parametrizate

- Constructorul de tip este aplicat pe una sau mai multe variabile de tip, permițând obținerea unor tipuri particulare la instanțiere
`data ConsTip a b ... =`
- Nu are rost să avem `IntList`, `CharList`, `PairList`, etc., este de preferat să avem un singur tip parametrizat `List a`, unde `a` se va lega la un tip concret în momentul în care plasăm valori de un tip concret în listă

Exemplu

```
data List a = Nil | Cons a (List a) deriving Show
lst1 = Cons 1 $ Cons 2.5 $ Cons 4 Nil -- :t lst1 => lst1 :: List Double
lst2 = Cons "Hello " $ Cons "world!" Nil -- :t lst2 => lst2 :: List [Char]
```

13

13

Polimorfism și clase – Cuprins

- Polimorfism parametric și ad-hoc
- Clase Haskell
- Derivarea unei clase
- Instanțierea unei clase
- Context
- Clase uzuale
- Clase pentru containere
- Comparație cu clasele din POO
- Mesaje de eroare

14

14

Polimorfism

- Se referă la furnizarea unei interfețe comune (în cazul nostru, o aceeași funcție) pentru tipuri diferite
- 2 tipuri de polimorfism

Polimorfism parametric = funcția se comportă la fel pentru argumente de tipuri diferite

- Ex: `length`, `head`, `id`

Polimorfism ad-hoc = funcția este supraîncărcată, având comportament diferit în funcție de tipul argumentelor pe care le primește

- Ex: `+`, `*`, `==`
- `2 + 3 :: Int` întoarce `5`, `2 + 3 :: Double` întoarce `5.0`

Observație: operațiile aritmetice se comportă diferit în funcție de context (la sinteza de tip se deduce că rezultatul operației trebuie să aibă un anumit tip)

15

15

Supraîncărcare

Avantaje

- **Lizibilitate**
  - Mai clar `x == y, a == b, p == q` decât `eqInt x y, eqChar a b, eqBool p q`
- **Reutilizare**
  - Mai bine o singură funcție polimorfică `myElem` (reimplementarea lui `elem` din Haskell)

```
myElem _ [] = False
myElem a (x:xs) = a == x || myElem a xs
```

decât câte un `myElem` pentru fiecare tip de date care poate fi căutat într-o listă

```
myElemInt care folosește eqInt
myElemChar care folosește eqChar
myElemBool care folosește eqBool ...
```

16

16

Alternative (inferioare) la supraîncărcare

- 1) Funcții diferite pentru fiecare tip (myElemInt, myElemChar, myElemBool...)
- 2) Pasarea funcției al cărei comportament diferă ca parametru

```
--myElem2 :: (a -> b -> Bool) -> a -> [b] -> Bool --tipul dedus
--myElem2 :: (a -> a -> Bool) -> a -> [a] -> Bool --tipul dat explicit
myElem2 _ _ [] = False
myElem2 eq a (x:xs) = eq a x || myElem2 eq a xs
```

dar, chiar dacă declarăm noi tipul funcției, acesta este mai general decât ne-am dori, permițând și alte funcții decât cele care testează pentru egalitate

Observație

Haskell nu permite definiții multiple (cu semnături diferite) pentru un același nume de funcție. O asemenea facilități ar distruge mecanismul foarte puternic de sinteză de tip.

17

17

Supraîncărcare și sinteză de tip

- Tipul funcției trebuie să **restrângă utilizarea ei la tipurile care supraîncarcă o anumită operație**
- Astfel prevenim și erori rezultate din aplicarea funcției pe tipuri care nu au operația respectivă
- **Ex:** Este posibil să avem liste de funcții în Haskell:

```
*Main> zipWith (\f x -> f x) [(+), (2/)] [3..]
[4.0,0.5]
```

dar nu este posibil să căutăm o funcție în ele, întrucât nu există un algoritm pentru a determina dacă 2 funcții sunt egale (au același comportament):

```
*Main> elem (+) [(+), (2/)]
```

```
...
```

```
No instance for (Eq (a0 -> a0)) arising from a use of 'elem'
```

Funcțiile nu pot fi comparate pentru egalitate, dar argumentele lui elem trebuie să poată

18

18

Supraîncărcare și sinteză de tip

Exemple (signaturi pentru funcții polimorfe ad-hoc)

- `:t sum`
`sum :: Num a => [a] -> a`
 Tipul a trebuie să supraîncarce operațiile specifice numerelor (+, -, * ...)
- `:t elem`
`elem :: Eq a => a -> [a] -> Bool`
 Tipul a trebuie să fie comparabil pentru egalitate (să supraîncarce ==)
- `:t Data.List.sort`
`Data.List.sort :: Ord a => [a] -> [a]`
 Tipul a trebuie să fie ordonabil (să supraîncarce <, <=, >, >= ...)

19

19

Polimorfism și clase – Cuprins

- Polimorfism parametric și ad-hoc
- **Clase Haskell**
- Derivarea unei clase
- Instanțierea unei clase
- Context
- Clase uzuale
- Clase pentru containere
- Comparatie cu clasele din POO
- Mesaje de eroare

20

20

Clase în Haskell

Clasă Haskell = mulțime de tipuri care supraîncarcă operațiile specifice clasei

- mecanismul Haskell de a implementa polimorfismul ad-hoc
- și un mod de a documenta cum se comportă tipurile (ex: Int este Bounded, Integer nu)

Exemple

Show – clasa tipurilor afișabile (prin funcția show = un fel de toString din Java)

- Membri: toate tipurile în afară de IO și funcții

Num – clasa tipurilor numerice

- Membri: Int, Integer, Float, Double

Bounded – clasa tipurilor ale căror valori sunt limitate inferior și superior

- Membri: Int, Char, Bool, tupluri, Ordering

21

21

Definirea unei clase

```
class NumeClasă t where
 f1 :: signatura1
 ...
 fn :: signaturan
```

Variabilă de tip care reprezintă un tip membru al clasei

Signaturile folosesc variabila de tip (pentru că prin definiție descriem o întreagă clasă de tipuri)

Exemplu

```
class Eq a where
 (==) :: a -> a -> Bool
 (/=) :: a -> a -> Bool
```

Semnificația: Pentru ca un tip a să aparțină clasei Eq, trebuie ca el să implementeze funcțiile (==) și (/=) (respectând signaturile date)

22

22

Implementări implicite

- În general, clasa doar definește funcțiile care trebuie supraîncărcate, nu le și implementează (firească, întrucât implementările diferă de la tip la tip)
- Excepție: implementări implicite (**definiții circulare** ale funcțiilor, care permit ca un tip membru să redefină doar o parte din funcții iar restul să se comporte corect)
- **Minimal complete definition**: un set minimal de funcții ale clasei care **trebuie redefinite** la instanțiere astfel încât toate funcțiile să se comporte apoi corect pe tipul respectiv

Exemplu

```
class Eq a where
 (==), (/=) :: a -> a -> Bool
 x /= y = not (x == y)
 x == y = not (x /= y)
```

Dacă un tip specifică o implementare pentru (==), (/=) se deduce automat din implementarea implicită

Dacă specifică implementarea pentru (/=), atunci (==) este cel care se deduce automat

Minimal complete definition: (==) SAU (/=)

23

23

Implementări implicite

Avantaje

- **Efort minim**: Nu trebuie să redefinim toate funcțiile
  - Din rațiuni de performanță, uneori le vom redefini pe toate (Ex: poate că tipul are o metodă mai bună de a detecta inegalitatea decât să eșueze în verificarea egalității)
- **Ușurință la instanțiere**: Există mai multe definiții complete minimale, o putem alege pe cea mai convenabilă
  - Ex: Uneori e mai ușor să definesc (==), alteori e mai ușor să definesc (/=)

24

24

Polimorfism și clase – Cuprins

- Polimorfism parametric și ad-hoc
- Clase Haskell
- Derivarea unei clase
- Instanțierea unei clase
- Context
- Clase uzuale
- Clase pentru containere
- Comparatie cu clasele din POO
- Mesaje de eroare

25

25

Derivarea unei clase

- Așa cum funcțiile depind de apartenența unui tip la o anumită clasă, la fel și clasele pot necesita ca tipul lor membru să aparțină deja altei clase

Derivarea clasei = impunerea condiției ca un tip să fie deja membru al altei clase (clasa părinte) în momentul în care el devine instanță a clasei copil

- Clasa copil nu moștenește de la clasa părinte decât promisiunea că instanțele sale vor fi implementat anumite funcții
  - Cele două instanțieri (a clasei părinte și a clasei copil) sunt separate

Exemplu

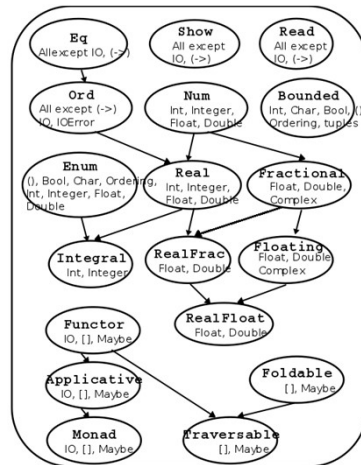
```
class Eq a => Ord a where
... -- alte funcții decât (==), (/=)
```

Semnificația: Pentru ca un tip a să fie membru al clasei Ord, el trebuie să fie deja membru al clasei Eq și să implementeze funcțiile specificate în clasa Ord

26

26

Ierarhia de clase în Haskell

27

27

Polimorfism și clase – Cuprins

- Polimorfism parametric și ad-hoc
- Clase Haskell
- Derivarea unei clase
- Instanțierea unei clase
- Context
- Clase uzuale
- Clase pentru containere
- Comparatie cu clasele din POO
- Mesaje de eroare

28

28

Instanțierea unei clase

Instanță a unei clase = tip care supraîncarcă toate funcțiile clasei (tip membru)

instance NumeClasă Tip **where** → Tip concret, nu variabilă de tip ca la definirea clasei

```
f1 = ... -- implementare
...
fn = ... -- implementare
```

→ Implementări care respectă signaturile din definiția clasei

Exemplu

```
instance Show Dice where
 show S1 = "[.]"
 ...
 show S6 = "[:::]"
```

29

29

Instanțierea unei clase definită de utilizator

Exemplu

```
class Valuable a where
 value :: a -> Int

instance Valuable Dice where
 value S1 = 1
 ...
 value S6 = 6
```

30

30

Polimorfism și clase – Cuprins

- Polimorfism parametric și ad-hoc
- Clase Haskell
- Derivarea unei clase
- Instanțierea unei clase
- Context
- Clase uzuale
- Clase pentru containere
- Comparatie cu clasele din POO
- Mesaje de eroare

31

31

Context

Context = mulțimea constrângerilor (de apartenență la diverse clase) asupra variabilelor de tip din

• semnatura unei funcții

```
rollSum :: (Valuable a, Valuable b) => (a, b) -> Int
rollSum (x, y) = value x + value y
```

• declarația unei clase

```
class Eq a => Ord a where
```

• instanțierea unei clase

```
instance Eq a => Eq [a] where
 [] == [] = True
 (x:xs) == (y:ys) = x == y && xs == ys
 _ == _ = False
```

→ Se folosește un tuplu pentru constrângeri multiple

32

32

Propagarea contextului la sinteza de tip

Să se determine tipul următoarelor 2 funcții:

```
myLen lst
 | lst == [] = 0
 | otherwise = 1 + myLen (tail lst)

myLen2 lst
 | null lst = 0
 | otherwise = 1 + myLen2 (tail lst)
```

33

33

Propagarea contextului la sinteza de tip

Să se determine tipul următoarelor 2 funcții:

```
myLen lst
 | lst == [] = 0
 | otherwise = 1 + myLen (tail lst)
```

- Rezultatul este un număr ($0 :: \text{Num } a \Rightarrow a, 1 :: \text{Num } a \Rightarrow a, (+) :: \text{Num } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow a$)
- Atât otherwise cât și == întorc Bool (necesar pentru a folosi gărzi)
- Tipul lui lst trebuie să fie comparabil pentru egalitate ($(==) :: \text{Eq } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow \text{Bool}$)
- Tipul lui lst trebuie să fie $[t] ([] :: [t], (==) :: \text{Eq } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow \text{Bool})$
- Tipul t trebuie să fie comparabil pentru egalitate ($\text{instance Eq } a \Rightarrow \text{Eq } [a]$)

34

34

Propagarea contextului la sinteza de tip

Să se determine tipul următoarelor 2 funcții:

```
myLen lst
 | lst == [] = 0
 | otherwise = 1 + myLen (tail lst)
```

- Rezultatul este un număr ($0 :: \text{Num } a \Rightarrow a, 1 :: \text{Num } a \Rightarrow a, (+) :: \text{Num } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow a$)
- Atât otherwise cât și == întorc Bool (necesar pentru a folosi gărzi)
- Tipul lui lst trebuie să fie comparabil pentru egalitate ($(==) :: \text{Eq } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow \text{Bool}$)
- Tipul lui lst trebuie să fie $[t] ([] :: [t], (==) :: \text{Eq } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow \text{Bool})$
- Tipul t trebuie să fie comparabil pentru egalitate ($\text{instance Eq } a \Rightarrow \text{Eq } [a]$)

myLen :: (Num a, Eq t) => [t] -> a

35

35

Propagarea contextului la sinteza de tip

Să se determine tipul următoarelor 2 funcții:

```
myLen2 lst
 | null lst = 0
 | otherwise = 1 + myLen2 (tail lst)
```

- Rezultatul este un număr ($0 :: \text{Num } a \Rightarrow a, 1 :: \text{Num } a \Rightarrow a, (+) :: \text{Num } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow a$)
- Atât otherwise cât și null întorc Bool (necesar pentru a folosi gărzi)

36

36

Propagarea contextului la sinteza de tip

Să se determine tipul următoarelor 2 funcții:

```
myLen2 lst
 | null lst = 0
 | otherwise = 1 + myLen2 (tail lst)
```

- Rezultatul este un număr ($0 :: \text{Num } a \Rightarrow a$, $1 :: \text{Num } a \Rightarrow a$, $(+) :: \text{Num } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow a$)
- Atât otherwise cât și null întorc Bool (necesar pentru a folosi gărzi)
- Tipul lui lst trebuie să fie $[t]$ ($\text{null} :: [t] \rightarrow \text{Bool}$)

37

37

Propagarea contextului la sinteza de tip

Să se determine tipul următoarelor 2 funcții:

```
myLen2 lst
 | null lst = 0
 | otherwise = 1 + myLen2 (tail lst)
```

- Rezultatul este un număr ($0 :: \text{Num } a \Rightarrow a$, $1 :: \text{Num } a \Rightarrow a$, $(+) :: \text{Num } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow a$)
- Atât otherwise cât și null întorc Bool (necesar pentru a folosi gărzi)
- Tipul lui lst trebuie să fie $[t]$ ($\text{null} :: [t] \rightarrow \text{Bool}$)

myLen2 :: Num a => [t] -> a

```
*Main> myLen2 [(+)]
```

```
1
```

```
*Main> myLen [(+)]
```

```
eroare
```

38

38

Simplificarea contextului

- Constrângerile din context se pot aplica **doar pe variabile de tip** (nu pe expresii de tip mai complexe decât atât)
  - $\text{myLen} :: (\text{Num } a, \text{Eq } [t]) \Rightarrow [t] \rightarrow a$ – eroare fiindcă $[t]$ nu e variabilă de tip
  - $\text{myLen} :: (\text{Num } a, \text{Eq } t) \Rightarrow [t] \rightarrow a$ – corect
- Constrângerile impun apartenența la clasa copil **fără să impună explicit apartenența la toate clasele părinte** (aceasta se subînțelege)
  - $\text{myMax} :: (\text{Eq } a, \text{Ord } a) \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow a$ – redundant
  - $\text{myMax} :: \text{Ord } a \Rightarrow a \rightarrow a \rightarrow a$ – corect

39

39

Polimorfism și clase – Cuprins

- Polimorfism parametric și ad-hoc
- Clase Haskell
- Derivarea unei clase
- Instanțierea unei clase
- Context
- Clase uzuale
- Clase pentru containere
- Comparatie cu clasele din POO
- Mesaje de eroare

40

40

Clasa Ord

```
class Eq a => Ord a where
 compare :: a -> a -> Ordering
 (<), (<=), (>=), (>) :: a -> a -> Bool
 max, min :: a -> a -> a

 compare x y
 | x == y = EQ
 | x <= y = LT
 | otherwise = GT

 max x y
 | x >= y = x
 | otherwise = y

 x <= y = compare x y /= GT
 x < y = compare x y == LT
 x >= y = compare x y /= LT
 x > y = compare x y == GT
```

Minimal complete definition:
?

41

41

Clasa Ord

```
class Eq a => Ord a where
 compare :: a -> a -> Ordering
 (<), (<=), (>=), (>) :: a -> a -> Bool
 max, min :: a -> a -> a

 compare x y
 | x == y = EQ
 | x <= y = LT
 | otherwise = GT

 max x y
 | x >= y = x
 | otherwise = y

 x <= y = compare x y /= GT
 x < y = compare x y == LT
 x >= y = compare x y /= LT
 x > y = compare x y == GT
```

Minimal complete definition:
(<=) SAU compare

42

42

Clasa Enum

```
class Enum a where
 succ, pred :: a -> a
 toEnum :: Int -> a
 fromEnum :: a -> Int
 enumFrom :: a -> [a]
 enumFromThen :: a -> a -> [a]
 enumFromTo :: a -> a -> [a]
 enumFromThenTo :: a -> a -> a -> [a]

 succ = toEnum . (+1) . fromEnum
 pred = toEnum . (subtract 1) . fromEnum
 enumFrom x = map toEnum [fromEnum x ..]
 enumFromTo x y = map toEnum [fromEnum x .. fromEnum y]
 enumFromThen x y = map toEnum [fromEnum x, fromEnum y ..]
 enumFromThenTo x y z = map toEnum [fromEnum x, fromEnum y .. fromEnum z]
```

Minimal complete definition:
toEnum și fromEnum

43

43

Clasa Bounded

```
class Bounded a where
 minBound :: a
 maxBound :: a
```

```
*Main> minBound :: Int
-9223372036854775808
*Main> maxBound :: Int
9223372036854775807
*Main> maxBound :: Integer
```

```
<interactive>:149:1:
 No instance for (Bounded Integer) arising from a use of `maxBound`
```

44

44

Cuvântul cheie **deriving**

- Multe din clasele predefinite sunt **derivabile**, adică **funcțiile lor pot fi implementate automat** (rudimentar) pentru un nou tip care solicită asta folosind **deriving**
- **Show** – afișează o valoare ca pe o aplicare succesivă de constructori
- **Eq** – două valori sunt egale dacă se obțin prin aplicarea acelorași constructori pe aceleași valori în aceeași ordine
- **Ord și Enum** – folosesc ordinea în care sunt definiți constructorii de date
- **Ex:** False < True pentru că data Bool = False | True

Exemplu (cu verificări la calculator)

```
data Dice = S1 | S2 | S3 | S4 | S5 | S6 deriving (Eq, Ord, Enum)
```

Pentru a instanția Ord trebuie să instanțiem și Eq, nu e automat

45

45

Polimorfism și clase – Cuprins

- Polimorfism parametric și ad-hoc
- Clase Haskell
- Derivarea unei clase
- Instanțierea unei clase
- Context
- Clase uzuale
- **Clase pentru containere**
- Comparație cu clasele din POO
- Mesaje de eroare

46

46

Containere

- Să presupunem că vrem să definim **clasa Container** (care nu există în Haskell) pentru tipuri (existente sau definite de noi) care conțin elemente (ex: [a], Maybe a, List a, BSTree a) și că această clasă oferă **funcția contents** care întoarce o listă cu toate elementele din structură

```
class Container t where
 contents :: t -> ??
```

t = tipul containerului, de exemplu BSTree a

Problema: trebuie să întorcem [a] și a nu este accesibil în acest punct

47

47

Containere

```
class Container t where
 contents :: t -> ??
```

t = tipul containerului, de exemplu BSTree a

Problema: trebuie să întorcem [a] și a nu este accesibil în acest punct

```
class Container t where
 contents :: t a -> [a]
```

Soluția: variabila t să reprezinte constructorul de tip (ex: BSTree), nu întreg tipul parametrizat (BSTree a)

```
instance Container [] where
 contents = id
```

Constructorul de tip ([]), nu întreg tipul parametrizat ([a])

Exercițiu la calculator: instanțierea pentru List a

48

48

Clase Haskell pentru containere

- Clasa Container nu există în Haskell, dar există 2 clase ale căror operații sunt dedicate containerelor

- **Functor** (pentru **abstractizarea operațiilor de tip map**)

```
class Functor f where
 fmap :: (a -> b) -> f a -> f b
```

- **Foldable** (pentru **abstractizarea operațiilor de tip fold**)

```
class Foldable t where
 ...
 foldr :: (a -> b -> b) -> b -> t a -> b
 ...
 foldl :: (a -> b -> a) -> a -> t b -> a
 ...
```

49

49

Exerciții

La ce se evaluează ex1, ex2, ex3, ex4, cunoscând:

```
instance Functor Maybe -- Defined in `Data.Maybe'
instance Functor [] -- Defined in `GHC.Base'
instance Functor ((->) r) -- Defined in `GHC.Base'
instance Functor ((,) a) -- Defined in `GHC.Base'
instance Foldable ((,) a) -- Defined in `Data.Foldable'
```

```
ex1 = fmap (+1) (Just 5)
ex2 = fmap (+1) (+1) 2
ex3 = fmap (+1) (1,2)
ex4 = Data.Foldable.foldl (+) 10 (1,2)
```

50

50

Exerciții

La ce se evaluează ex1, ex2, ex3, ex4, cunoscând:

```
instance Functor Maybe -- Defined in `Data.Maybe'
instance Functor [] -- Defined in `GHC.Base'
instance Functor ((->) r) -- Defined in `GHC.Base'
instance Functor ((,) a) -- Defined in `GHC.Base'
instance Foldable ((,) a) -- Defined in `Data.Foldable'
```

```
ex1 = fmap (+1) (Just 5) -- Just 6
ex2 = fmap (+1) (+1) 2 -- 4
ex3 = fmap (+1) (1,2) -- (1,3)
ex4 = Data.Foldable.foldl (+) 10 (1,2) -- 12
```

51

51

Polimorfism și clase – Cuprins

- Polimorfism parametric și ad-hoc
- Clase Haskell
- Derivarea unei clase
- Instanțierea unei clase
- Context
- Clase uzuale
- Clase pentru containere
- **Comparație cu clasele din POO**
- Mesaje de eroare

52

52

Clase Haskell versus clase și interfețe POO

Clase Haskell ≠ Clase POO

- O clasă Haskell este o mulțime de tipuri
- O clasă POO este un singur tip (mulțimea valorilor de acel tip)

Clase Haskell ~ Interfețe POO

- Clasa Haskell este instanțiată de diverse tipuri
- Interfața POO este implementată de diverse clase (care sunt ca niște tipuri)
- Ambele doar precizează operațiile pe care tipul trebuie să le aibă, nu le și implementează

53

53

Polimorfism și clase – Cuprins

- Polimorfism parametric și ad-hoc
- Clase Haskell
- Derivarea unei clase
- Instanțierea unei clase
- Context
- Clase uzuale
- Clase pentru containere
- Comparație cu clasele din POO
- Mesaje de eroare

54

54

No instance for (<> a)

- **signatura** furnizată este **incompletă**: trebuie să-i adăugăm contextul

```
eq :: a -> a -> Bool
eq x y = x == y
```

No instance for (Eq a) arising from a use of '=='

Possible fix:

add (Eq a) to the context of
the type signature for eq :: a -> a -> Bool
In the expression: x == y

55

55

No instance for (<> a)

- **signatura** furnizată este **incompletă**: trebuie să-i adăugăm contextul

```
eq :: Eq a => a -> a -> Bool
eq x y = x == y
```

No instance for (Eq a) arising from a use of '=='

Possible fix:

add (Eq a) to the context of
the type signature for eq :: a -> a -> Bool
In the expression: x == y

56

56

Could not deduce (b ~ a)

- din sinteza de tip rezultă că $a = b$, dar **signaturile furnizate de programator nu garantează** acest lucru
- rigid type variable înseamnă că signatura a fost fixată de programator și Haskell nu e liber să unifice a și b

```
eq :: (Eq a, Eq b) => a -> b -> Bool Could not deduce (b ~ a)
eq x y = x == y from the context (Eq a, Eq b)
...
`b` is a rigid type variable bound by
the type signature for eq :: (Eq a, Eq b) => a -> b -> Bool
`a` is a rigid type variable bound by
the type signature for eq :: (Eq a, Eq b) => a -> b -> Bool
```

57

57

Could not deduce (b ~ a)

- din sinteza de tip rezultă că $a = b$, dar **signaturile furnizate de programator nu garantează** acest lucru
- rigid type variable înseamnă că signatura a fost fixată de programator și Haskell nu e liber să unifice a și b

```
eq :: Eq a => a -> a -> Bool Could not deduce (b ~ a)
eq x y = x == y from the context (Eq a, Eq b)
...
`b` is a rigid type variable bound by
the type signature for eq :: (Eq a, Eq b) => a -> b -> Bool
`a` is a rigid type variable bound by
the type signature for eq :: (Eq a, Eq b) => a -> b -> Bool
```

58

58

No instance for (Num <>)

- numerele în Haskell sunt polimorfice (în funcție de context, 1 este Int / Float / Double / ...)
- în orice context în care apare un întreg (ex: 1), acesta este înlocuit cu `fromInteger 1` (care îl transformă în tipul numeric așteptat)
- `fromInteger :: Num a => Integer -> a`
- eroarea spune că **am folosit un număr pe poziția pe care se aștepta un tip nenumeric**

```
f = False || 1 No instance for (Num Bool) arising from the literal `1`
```

Explicație: aștept Bool, înseamnă că `fromInteger 1 :: Bool = a`, înseamnă că Num a adică Num Bool (dar asta nu se întâmplă)

59

59

No instance for (Num <>)

- numerele în Haskell sunt polimorfice (în funcție de context, 1 este Int / Float / Double / ...)
- în orice context în care apare un întreg (ex: 1), acesta este înlocuit cu `fromInteger 1` (care îl transformă în tipul numeric așteptat)
- `fromInteger :: Num a => Integer -> a`
- eroarea spune că **am folosit un număr pe poziția pe care se aștepta un tip nenumeric**

```
f = False || True No instance for (Num Bool) arising from the literal `1`
```

Explicație: aștept Bool, înseamnă că `fromInteger 1 :: Bool = a`, înseamnă că Num a adică Num Bool (dar asta nu se întâmplă)

60

60

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip

Polimorfism parametric

Polimorfism ad-hoc

Clasă

Definire clasă

Derivare clasă

Instanțiere clasă

Context

Clase uzuale

Clase pentru containere

61

61

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type

Polimorfism parametric

Polimorfism ad-hoc

Clasă

Definire clasă

Derivare clasă

Instanțiere clasă

Context

Clase uzuale

Clase pentru containere

62

62

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type

Polimorfism parametric: funcție cu același comportament pentru tipuri diferite

Polimorfism ad-hoc

Clasă

Definire clasă

Derivare clasă

Instanțiere clasă

Context

Clase uzuale

Clase pentru containere

63

63

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type

Polimorfism parametric: funcție cu același comportament pentru tipuri diferite

Polimorfism ad-hoc: funcție cu comportament diferit pentru tipuri diferite

Clasă

Definire clasă

Derivare clasă

Instanțiere clasă

Context

Clase uzuale

Clase pentru containere

64

64

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type
 Polimorfism parametric: funcție cu același comportament pentru tipuri diferite
 Polimorfism ad-hoc: funcție cu comportament diferit pentru tipuri diferite
 Clasă: mulțime de tipuri care supraîncarcă operațiile specifice clasei
 Definiție clasă
 Derivare clasă
 Instanțiere clasă
 Context
 Clase uzuale
 Clase pentru containere

65

65

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type
 Polimorfism parametric: funcție cu același comportament pentru tipuri diferite
 Polimorfism ad-hoc: funcție cu comportament diferit pentru tipuri diferite
 Clasă: mulțime de tipuri care supraîncarcă operațiile specifice clasei
 Definiție clasă: class <Clasă> t where <declarații de tip>
 Derivare clasă
 Instanțiere clasă
 Context
 Clase uzuale
 Clase pentru containere

66

66

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type
 Polimorfism parametric: funcție cu același comportament pentru tipuri diferite
 Polimorfism ad-hoc: funcție cu comportament diferit pentru tipuri diferite
 Clasă: mulțime de tipuri care supraîncarcă operațiile specifice clasei
 Definiție clasă: class <Clasă> t where <declarații de tip>
 Derivare clasă: class <Clasă'> t => Clasă t where <declarații de tip>
 Instanțiere clasă
 Context
 Clase uzuale
 Clase pentru containere

67

67

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type
 Polimorfism parametric: funcție cu același comportament pentru tipuri diferite
 Polimorfism ad-hoc: funcție cu comportament diferit pentru tipuri diferite
 Clasă: mulțime de tipuri care supraîncarcă operațiile specifice clasei
 Definiție clasă: class <Clasă> t where <declarații de tip>
 Derivare clasă: class <Clasă'> t => Clasă t where <declarații de tip>
 Instanțiere clasă: instance <Clasă> <Tip> where <implementări>
 Context
 Clase uzuale
 Clase pentru containere

68

68

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type
Polimorfism parametric: funcție cu același comportament pentru tipuri diferite
Polimorfism ad-hoc: funcție cu comportament diferit pentru tipuri diferite
Clasă: mulțime de tipuri care supraîncarcă operațiile specifice clasei
Definire clasă: class <Clasă> t where <declarații de tip>
Derivare clasă: class <Clasă'> t => Clasă t where <declarații de tip>
Instanțiere clasă: instance <Clasă> <Tip> where <implementări>
Context: mulțimea constrângerilor de apartenență a variabilelor de tip la diverse clase
 Clase uzuale
 Clase pentru containere

69

69

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type
Polimorfism parametric: funcție cu același comportament pentru tipuri diferite
Polimorfism ad-hoc: funcție cu comportament diferit pentru tipuri diferite
Clasă: mulțime de tipuri care supraîncarcă operațiile specifice clasei
Definire clasă: class <Clasă> t where <declarații de tip>
Derivare clasă: class <Clasă'> t => Clasă t where <declarații de tip>
Instanțiere clasă: instance <Clasă> <Tip> where <implementări>
Context: mulțimea constrângerilor de apartenență a variabilelor de tip la diverse clase
Clase uzuale: Eq, Ord, Read, Show, Enum, Bounded
 Clase pentru containere

70

70

Rezumat

Mecanisme pentru definirea tipurilor / sinonimelor de tip: newtype, data / type
Polimorfism parametric: funcție cu același comportament pentru tipuri diferite
Polimorfism ad-hoc: funcție cu comportament diferit pentru tipuri diferite
Clasă: mulțime de tipuri care supraîncarcă operațiile specifice clasei
Definire clasă: class <Clasă> t where <declarații de tip>
Derivare clasă: class <Clasă'> t => Clasă t where <declarații de tip>
Instanțiere clasă: instance <Clasă> <Tip> where <implementări>
Context: mulțimea constrângerilor de apartenență a variabilelor de tip la diverse clase
Clase uzuale: Eq, Ord, Read, Show, Enum, Bounded
Clase pentru containere: Functor, Foldable

71

71